

Stavanger 769212. N o r w e g e n, Stavanger, Stokka, 5. I. 1961 ad. — R a a h e, 2. V. 1961, tot gefunden (Seppo Isosäy).

Ornis Box Stockholm 515106. S c h w e d e n, Öland, Ottenby, 30. X. 1954 migr. — H e i s i n k i, 1955, gefunden (Reijo Kaarlo).

Leiden K 41559. S c h w e i z, Basel, Blotzheim, 15. XI. 1956 (in H o l l a n d, Wassenaar 14. XI. 1956 gefangen) ad. ♀. — N o u s i a i n e n, Nousiainen, 15. V. 1959, tot gefunden.

Leiden K 42511. S c h w e i z, Basel, Blotzheim, 5. XI. 1957 (in H o l l a n d, Wassenaar, 2. XI. 1957 gefangen) ad. — V ö r ä, 3. VI. 1961, geschädigt gefunden (J. G. Anderson).

Moskwa F 299196. U S S R, Estland, Pärnu, 16. III. 1957 ad. — S i p p o l a, Myllykoski, 1958, gefunden (Ruotsalainen).

Moskwa F 306236. U S S R, Latvija, Riga, 3. VIII. 1956 juv. — H a l i k o, Vartsala, 7. IV. 1960, tot gefunden (Pasi Puttonen).

Corvus cornix.

Versailles 1207 U. F r a n k r e i c h, Pas-de-Calais, Clairmarais, 15. II. 1956 ad. — P o r i, Ruosniemi, 6. IV. 1960, tot gefunden (Taisto Maja).

Riksmus. Stockholm 8008381. S c h w e d e n, Västergötland, Svenljunga, 9. III. 1962 ad. — U r j a l a, Kivijärvi, 26. IV. 1962, erlegt (T. Brander).

Ornis Box Stockholm 810477. S c h w e d e n, Småland, Mjöhult, 27. IV. 1960 ad. — I k a a i n e n, Lauttakangas, 16. II. 1961, erlegt (Kalle Luomaniemi).

Selostus: Suomessa tavattuja ulkomailla rengastettuja lintuja.

Luettelossa mainitaan löydöt, jotka on ilmoitettu joko Helsingin Yliopiston Eläinmuseolle tai Suomen Riistanhoito-Säätiölle kahden viime vuoden aikana (toukokuun loppuun mennessä 1962). Edellinen katsaus julkaistiin O.F:ssa 1960, ss. 28–36. Yhteensä on 369 löytöä tullut tietoomme, joista on noin kolmasosa (141 yks.) taveja. Harvinaisista lajeista mainittakoon Sveitsissä rengastettu mustaleppälintu, joka kevätmuuton aikana löydettiin kuolleena Taipalsaaressa. Jo vuonna 1933 Saksassa (Itä-Preussissa) merkitty kuikka ammuttiin 27 vuotiaana Pellingin saaristossa. Suurta huomiota herättävä laulurastaslöytö tehtiin huhtikuussa 1961 Lågskärillä Ahvenanmaalla; ko. yksilö pyydystettiin verkolla melkein täsmälleen 24 tuntia sen jälkeen kun se oli varustettu nilkkarenkaalla Helgolannin lintuasemalla; rengastus- ja löytöpaikkojen välinen etäisyys on n. 960 km.

Daily singing rhythemics of the marsh warbler (*Acrocephalus palustris*) and Blyth's reed warbler (*Acrocephalus dumetorum*)

LAURI TOIVARI & OSSI LINDQVIST

According to observations in summer 1961, both the marsh warbler and Blyth's reed warbler were relatively numerous in the district of Lappeenranta. Some of the singing individuals seen probably nested, too.

Marsh warblers were seen in three different places: a damp thicket near Toikarsuo Purification Plant, the thicket between Harapainen Sportsground and the Viipuri road, and beside the Ampujala road in Lauritsala where there is sparse low willow and birch and a dense growth mainly of *Filipendula ulmaria*. Singing was first heard on June 4, 1961. Blyth's reed warbler was considerably more numerous in the district: it was found in eight different places. Five singing individuals were seen in a luxuriant thicket south-east of the railway station, one individual at Pappilanniemi, Lauritsala, and one at the mouth of the canal. The first observation dates back to June 1 (cf. TOIVARI & LINDQVIST 1961).

The daily singing rhythemics of the marsh warbler are shown in Diagrams 1 and 2, based on the series of observations of June 13—14 and June 15—16. Both series of observations are concerned with the same individual that sang on the Ampujala road. The site is relatively open, but otherwise a fairly typical habitat of the marsh warbler. The female was also observed in daytime, which makes it probable that the couple had nested although the nest could not be found in the dense vegetation. The diagrams show the proportion of singing time per hour. On the whole, singing was most intensive between 21.00 and 07.00 hours: the peak was reached about midnight. On June 13, the intensity of singing increased rapidly at night, probably as a result of the increase in relative humidity to 100 per cent due to rain. There was slight rain again on the night of June 16, but it hardly affected the singing at all. The rhythm of regular nocturnal singing includes a few tens of seconds of song followed by a pause of 3—5 seconds; this is true of the marsh warbler as well. In the morning the singing declined gradually in vigour and reached its minimum between 15.00 and 17.00 hours. A small period of activity was noted — perhaps by chance — at about 18.00 hours. In the morning the singing was at times quite vigorous, despite the occasionally fairly moderate wind which made the bushes sway. Weather throughout the series of observations: half cloudy, weak or moderate wind, day temperature fairly high. The singing of the marsh warbler has been described in detail by LEIVO (1945).

Presumably the daily rhythemics of Blyth's reed warbler (Fig. 3) are similar to those of the marsh warbler, but the observation series was short because of inclement weather. Throughout the morning of June 18, the wind was very strong, but this affected the singing surprisingly little. The rain and storm that started in the afternoon stopped the singing altogether. In this case, too, the female was observed a few times on the site. A short series of observations was made during the night of June 27—28 on another, probably unpaired male in the same

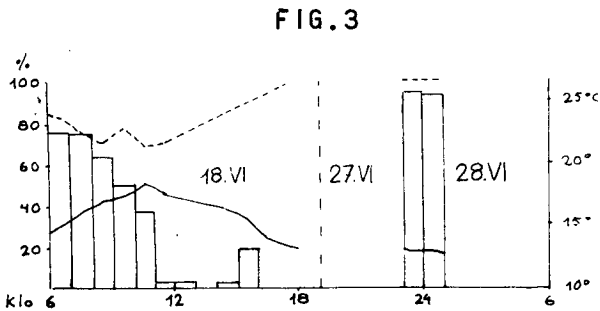
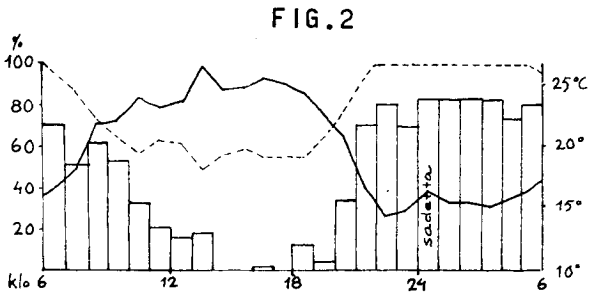
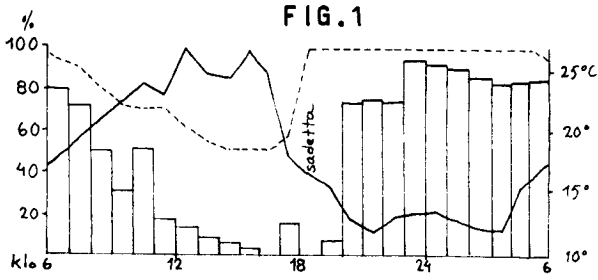

Fig. 1. Histogram of the singing rhythmic of *Acrocephalus palustris*, June 13-14. Unbroken line = temperature, dotted line = relative humidity. Sadetta = rain.

Fig. 2. *A. palustris*. Singing rhythmic, June 15-16. For explanations, see Fig. 1.

Fig. 3. *A. dumetorum*. Singing rhythmic, June 18 and June 27-28. For explanations, see Fig. 1.

area between the Harapainen Sportsground and the railway line. The intensity of singing at midnight was 95 per cent.

Both the marsh warbler and Blyth's reed warbler have been con-

sidered nocturnal singers. On the basis of the present observations, their singing maximum can be placed in the nocturnal and twilight hours, but morning singing is an essential part of their daily rhythmic. The difference in the intensity of day and night singing, however, is sharper than with the nightingale which is in relatively more vigorous song by day (PIIRARINEN & TOIVARI 1958).

Kirjallisuus: LEIVO, O., 1945, *Acrocephalus palustris* (Bechst.) Suomessa. O.F. 22: 5—10. — PIIRARINEN, T., TOIVARI, L., 1958, Über die Tagesrhythmik im Gesang des Sprossers (*Luscinia luscinia*). O.F. 35: 65—70. — TOIVARI, L. & LINDQVIST, O., 1961, The Marsh Warbler (*Acrocephalus palustris*) and Blyth's Reed Warbler (*Acrocephalus dumetorum*) in the district of Lappeenranta, summer 1960. O.F. 38: 93—95.

Selostus: Luhta- ja viitakerttusen laulun päivärytmistä. — Kesällä 1961 oli luhta- ja viitakerttuskanta harvinaisen runsas Lappeenrannan seudulla. Luhtakerttusia tavattiin kolmessa eri paikassa ja viitakerttusia kahdeksassa. Osa laulavista yksilöistä on todennäköisesti pesinytkin. Kolmessa diagrammissa on esitetty kummankin lajin vuorokautinen laulurytmiikka; diagrammien pylväiden korkeus kuvaa laulun suhteellista osuutta tunneittain. Näiden havaintojen perusteella voidaan niiden laulumaksimi sijoittaa yö- ja hämärätunteihin, vaikkakin aamupäivälaulu kuuluu niiden vuorokausirytmikkaan olennaisena osana.

Tiedonantoja — Meddelanden.

1. Havaintoja Turun seudulta v. 1961

Polysticta stelleri. 29. III retkeillessämme Raisiossa, Raisionlahtea reunustavilla pelloilla, lähti yllättäen eräästä ojasta lentoon vesilintu, joka osoittautui pulska-alli-naaraaksi. Linnun omituisen oleskelupaikan selittänee se, että Raisionlahti oli edellisen yön pakkasessa jäänyt ja lintu ehkä sen takia oli siirtynyt lahteen laskeviin, sulana pysyneisiin ojiin. Lintu oleskeli sittemmin useimmiten lahdella olleessa parin sadan yksilön suuruudessa sinisorsaparvessa vii-pyen paikalla aina huhtikuun puoliväliin saakka (tänä aikana sen näkivät useat turkulaiset ornitologit). Koska lajin naarasta on melko vähän kuvattu lintukäsikirjoissamme tulkoon mainituksi eräitä sen luonteenomaisimpia piirteitä: Lennossa näkyy sinisorsamainen valkeaan juovaan rajoittuva siipipeili, joka on kuitenkin tummempaa sininen kuin sinisorsalla. Siiven alapuoli on hyvin vaalea, erottuen lennossa voimakkaasti muuten tummasta ruumiista. Yleisväri on tumman kuparinruskea ja melko tasainen verrattuna esim. sinisorsanaaraan kirjavaan ruskeaan. Linnun muoto poikkeaa suuresti *Anas*- ja *Aythya*-lajeista tuoden mieleen jonkinlaisen kääpiöhaahkan. Mainittakoon, että lintu kohosi vedestä suoraan ilmaan kuten *Anas*-lajit, eikä »juossut» vettä pitkin niinkuin esim. haahka.

ISMO LAHTONEN & TIMO NURMI

Tadorna tadorna. 23. IV kierteli 1 yks. Mietoisissa Laajoen alavalla suistoalueella.

JOUKO HAKALA